

РЕГУЛАТОРНА ПОЛИТИКА ЗА ПОЛЗВАНЕТО НА НОМЕРА, АДРЕСИ И ИМЕНА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ЕЛЕКТРОННИ СЪОБЩЕНИЯ

ВЪВЕДЕНИЕ

Регулаторната политика за ползването на ограничен ресурс – номера, адреси и имена за осъществяване на електронни съобщения (регулаторната политика), се изготвя от Комисията за регулиране на съобщенията (КРС/комисията) в изпълнение на разпоредбата на чл. 30, т. 7 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС). Регулаторната политика определя основните цели, механизми и подходи за управление и ползване на ресурса – номера при развитие на електронните мрежи и услуги.

При изработването на регулаторната политика са взети предвид националните особености в ползването на индивидуално определен ограничен ресурс – номера и тенденциите в развитието на електронните съобщения в европейски и световен мащаб, отчитайки необходимостта от управление на ресурса от номера, в съответствие с решенията и препоръките на Европейската комисия.

Комисията осъществява своята регулаторна дейност, съобразно разпоредбите на българското законодателство, като спазва принципите на законоустановеност, предвидимост, прозрачност, публичност, консултативност, равнопоставеност, пропорционалност, свеждане на регулаторната намеса до минимално необходимото и неутралност по отношение на използваните технологии и предоставяните услуги, което създава условия за устойчив и конкурентен пазар. КРС управлява предоставянето на номера, адреси и имена в различните електронни мрежи, чрез въвеждане на обективни и прозрачни процедури при ясни изисквания за ефективно използване на ограничения ресурс - номера.

1. ЦЕЛИ

Комисията за регулиране на съобщенията си поставя следните основни цели при управлението на ресурса - номера:

- Поддържане на Национален номерационен план (ННП), осигуряващ достатъчен ресурс от номера за всички видове електронни съобщителни мрежи и услуги.
- Създаване на предпоставки за подобряване на ефективността на използване на номерационния ресурс от предприятията.
- Осигуряване на баланс между запазването на резерв от ограничения ресурс-номера и адекватно задоволяване на нуждите от номера, както на съществуващите, така и на потенциалните нови потребители, предприятия и доставчици на услуги.
- Поддържане на ясно структуриран по отношение на различните видове мрежи и услуги ННП, който да осигурява във възможната степен прозрачност по отношение на използваните номера и на предоставяните чрез тях услуги.
- Стабилност на номерационната схема – запазване, където е възможно, на съществуващите номерационни обхвати за обществени електронни съобщителни услуги.
- Осигуряване на условия за развитие на съществуващите и нови електронни съобщителни мрежи и услуги.
- Подобряване на условията и съкращаване на сроковете за преносимост на номерата.
- Осигуряване на условия за развитие на конкурентен пазар на електронни мрежи и услуги, който осигурява на крайния потребител възможност за избор по отношение на качество и цена на услугите.
- Осигуряване на условия за въвеждане на съвременни и достъпни за крайния потребител електронни съобщителни услуги.
- Осигуряване на условия за въвеждане на хармонизирани общоевропейски услуги.

2. ОСНОВНИ СРЕДСТВА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ПОСТАВЕНИТЕ ЦЕЛИ

2.1. Промени в Национален номерационен план при установена необходимост за определяне на номерационни ресурси за нови мрежи и услуги.

2.2. Създаване на ясни правила за ползване, разпределение и процедури по първично и вторично предоставяне за ползване, резервиране и отнемане на номера, адреси и имена и своевременното им изменение при необходимост от регулиране на нови мрежи и/или услуги или променени условия на пазара на електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

2.3. Ефективно управление на номерационните ресурси, включително изготвяне на условия за ползване на номерата, чрез:

- 2.3.1.** Определяне на изисквания за ефективно използване на предоставените номера и контрол по спазването им;
- 2.3.2.** Контрол на ползването на номерата, съгласно предназначението им;
- 2.3.3.** Осигуряване на необходимия номерационен ресурс за развитие на мрежите и услугите на предприятията.

2.4. Прозрачност на управлението на номерационния ресурс, чрез поддържане на актуална публична информация за:

- 2.4.1.** Предоставените за ползване на предприятията номера, адреси и имена;
- 2.4.2.** Географските кодове на номерационните области в Република България;
- 2.4.3.** Хармонизираните номера и съответните хармонизирани услуги със социална значимост, които се предоставят на територията на Република България.

2.5. Усъвършенстване на процеса на преносимост на номерата, в съответствие с добрите европейски практики.

3. СЪСТОЯНИЕ НА НОМЕРАЦИОННИЯ РЕСУРС

Номерационният ресурс на Република България се определя от приетата дължина на национално значимите номера и разпределението на кодовете за различните видове мрежи в Националния номерационен план (ННП). Дължината на национално значимите номера е осем цифрена с изключение на номерата за някои видове мрежи, които са с деветцифрена дължина.

Номерационен ресурс към края на 2011 г.:

3.1. Номерационен ресурс за географски номера

При съществуващата структура на ННП, теоретичният ресурс от географски номера е достатъчен за мащабите на страната. В резултат на въвеждането на закрито номеронабиране този ресурс беше увеличен с 18%. Въпреки това, поради неравномерното разпределение на номерата по географски области, продължават да съществуват региони, в които е потенциално възможно да не бъде осигурен достатъчен ресурс за ползване от всички желаещи предприятия.

Приоритетни задачи при регулирането, с цел осигуряване на достатъчен ресурс от географски номера, са:

- премахването на регионите с недостатъчен ресурс и
- подобряване на ефективността на използване на номерационния ресурс.

Възникването на региони с недостатъчен ресурс е резултат от разпределението на географските номера в мрежата на историческото предприятие при технологии, които изискват непосредствена връзка между архитектурата на мрежата и географското разделяне на номерационни области. Това е довело до силно фрагментиране на номерационното пространство от географски номера. В момента общият брой на географските кодове в Република България е 2085, които са разпределени по дължина както следва:

дължина	1 цифрени	2 цифрени	3 цифрени	4 цифрени	5 цифрени	общо
брой кодове	1	23	89	1518	454	2085

Промените в мрежите и използваните понастоящем технологии премахват техническите ограничения пред възможността за окрупняване на номерационните области. Такава стъпка ще доведе до следните резултати:

Регулаторен ефект:

- Намалява се фрагментирането на номерационното пространство от географски номера, което създава предпоставки за подобряване на ефективността при използване на този ресурс;
- Отпадат регионите с недостатъчен ресурс, с което се премахват ограниченията пред участниците на пазара на фиксирани телефонни услуги да развиват мрежите си и да предоставят услуги навсякъде в страната;
- Улеснява се навлизането на нови предприятия на пазара на фиксирани телефонни услуги, тъй като става възможно предоставянето на услуги в по-голям географски регион чрез ползване на по-малък брой групи от номера;

- Намаленият брой географски кодове намалява и облекчава административните процедури по предоставяне и освобождаване на номерационен ресурс. Във връзка с това, може да се очаква и намаляване на заявленията за предоставяне на допълнителен номерационен ресурс.

Ефект за крайните потребители:

- Увеличава се региона, обслужван от един географски код за направление, в рамките на който крайните потребители могат да се възползват от правото си да запазят географския си номер при промяна на доставчика на услугата и/или при промяна на адреса си;
- Не се променя начинът по който се набират номерата в новите региони, тъй като след въвеждането на закрито номеронабиране за крайния потребител няма значение каква част от набирания номер е код и каква е абонатен номер.

3.2. Номерационен ресурс за мобилни мрежи и мрежи с негеографски номера

В ННП са определени кодове за достъп до мрежи при дължина на национално значимия номер от 9 цифри:

- за мобилни цифрови наземни мрежи са предвидени блокове от 10 милиона номера (с двуцифрен код за достъп) и от 1 милион номера (с трицифрен код за достъп).
- за виртуални мобилни оператори (MVNO) са отделени блокове от 100 хиляди номера (с четирицифрен код за достъп).
- за други наземни мрежи с негеографски номера са определени блокове от 1 милион номера (с трицифрен код за достъп).

Освен това е предвидена възможност за предоставяне на блокове от 1 милион, 100 хиляди и 10 хиляди номера при дължина на национално значимия номер от 8 цифри за други мобилни електронни съобщителни мрежи. При установена необходимост е възможно да бъде увеличена дължината на национално значимия номер и за тези обхвати.

Предвид обстоятелството, че в ННП са резервирани кодове, чието предназначение при поява на необходимост може да бъде определено конкретно за осигуряване на ресурс за съответни нови видове мрежи и услуги, може да се направи извод, че този вид номерационен ресурс е достатъчен за мащабите на страната.

При отчитане на достигнатото ниво на проникване на мобилни услуги в страната и въведената преносимост на номерата, може да се очаква, че потребността от допълнителен ресурс от абонатни номера в мобилните мрежи ще намалее.

От друга страна, в последните години се наблюдава появата на различни услуги, при които се използва комуникация Машина-Машина (M2M). Това е вид комуникация, при която данни се обменят автоматично между устройства или приложения, без човешка намеса или при минимална такава. Като пример могат да се посочат касови апарати, които подават данни дистанционно, измерителни уреди, които се отчитат от разстояние, автоматични толсистеми, както и предстоящата за въвеждане услуга (eCall) за автоматично предаване на спешни повиквания от превозни средства към телефонен номер 112. Предвижданията за ускорено развитие на подобни приложения водят до очакване за увеличено търсене на номерационен ресурс, предимно в обхватите за достъп до мобилни мрежи и мрежи с негеографски номера. Това би могло да доведе до недостиг на ресурс в тези обхвати. Според приетата от Европейския Комитет по електронни комуникации (Electronic Communications Committee - ECC) Препоръка [ECC/REC/\(11\)03*](#) – Номера и адреси за комуникация M2M, една от възможностите за избягване на недостиг от номера е откриването в ННП на отделен обхват от номера за комуникация M2M. В съответствие с Препоръката, номерата от този обхват би трябвало да бъдат с възможно най-голяма дължина и да не бъдат използвани за други приложения освен M2M. Трябва да се отбележи, че откриването на отделен обхват не предполага задължителна миграция на предоставените преди това номера за M2M приложения в новия обхват.

Приоритетна задача за решаването на този потенциален проблем е своевременното определяне в ННП на обхват от номера за комуникация M2M. Възможни решения в тази посока, при използване на максимално допустимата дължина на национално значимия номер, са:

- обхват от 10 милиарда номера с двуцифрен код за достъп или
- обхват от 1 милиард номера с трицифрен код за достъп.

4. СЪСТОЯНИЕ НА ПРЕНОСИМОСТТА НА НОМЕРАТА

След преминаване към административна процедура за обслужване на „едно гише“ процеса на преносимост се улесни, което засили интереса на крайните потребители към възможността да запазят номерата си и да изберат най-подходящата за тях услуга, предлагана на пазара.

* <http://www.erodocdb.dk/Docs/doc98/official/pdf/REC1103.PDF>

Независимо от постигнатия напредък, има достатъчно индикатори, че е необходимо да бъдат предприети следващи стъпки за подобряване на ефективността на процеса на преносимост на номерата.

В съответствие с измененията в ЗЕС (в сила от 29.12.2011 г.), процедурата по пренасянето на номера следва да се осъществява във възможно най-кратък срок. Тези законодателни промени дават основание да бъдат преразгледани правилата, заложили във функционалните спецификации, и след консултация със заинтересованите лица да бъдат определени по-кратки срокове за реализиране на преносимостта с оглед защита интересите на крайните потребители.

Следва да бъдат подложени на обсъждане със заинтересованите страни и основанията за отказ от преносимост с оглед определяне на възможно най-облекчена по отношение на крайните потребители процедура за пренасяне на ползваните от тях номера. Практиката на прилагане на функционалните спецификации и процедурите за осъществяване на преносимост на номерата дава достатъчно основания да се счита, че съществуват възможности да бъдат допълнително въведени подходящи форми на взаимодействие и контрол между предприятията в рамките на домейните за преносимост, които да осигурят по-добра ефективност на процедурите.

Освен това е необходимо да бъдат въведени нормативни правила за ползването на пренесени номера след прекратяване дейността на предприятие – държател на обхват от номера. В резултат на това ще бъде гарантирано обслужването на крайните потребители, които използват такива номера.

С оглед на изпълнението приоритетните задачи при управление на номерационния ресурс и подобряване на условията за преносимост на номерата предстои предприемането на следните:

5. ДЕЙСТВИЯ В ПЕРИОДА 2012 – 2015 ГОДИНА

5.1. Изменение на правилата за ползване, разпределение и процедурите по първично и вторично предоставяне за ползване, резервиране и отнемане на номера, адреси и имена и привеждане в съответствие с измененията в ЗЕС.

5.2. Изменение и привеждане в съответствие с измененията в ЗЕС на функционалните спецификации за преносимост на номерата.

5.3. Прецизиране на процедурите по предоставяне и отнемане на номерационни ресурси и преминаване към издаване на едно разрешение, включващо всички предоставени на едно предприятие номерационни ресурси.

5.4. Окупняване на номерационните области с географски номера – преминаване към максимална дължина на географските кодове от две и/или три цифри.

5.5. Осигуряване на ресурс за M2M.

5.6. Изготвяне на правила за използването на номера при предоставянето на услуги чрез кратки текстови съобщения (SMS), осигуряващи прозрачност за вида услуга и таксуването.

5.7. Регламентиране на използването на номера от ННП с първа цифра „1” за достъп до услуги на национално ниво.

5.8. Проучване на необходимостта от отделен номерационен обхват за гласови IP услуги с номадски характер и евентуално определяне на такъв обхват.

6. ТАРИФНА ПОЛИТИКА

Увеличаващият се брой предприятия, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги води до нарастване на необходимостта от номерационен ресурс за достъп до различни видове услуги. Структурата, форматът и разрядността на съществуващия ННП осигуряват в средносрочен план достатъчен номерационен ресурс за електронно съобщителните мрежи в страната.

Като основен проблем може да бъде определено недостатъчно ефективното използване на предоставения номерационен ресурс.

Един от механизмите за ефективното управление на ограничен ресурс - номера, наред с регулаторните инструменти, е определянето на такси за ползването им. Необходимо е таксите за ползване на номерата да бъдат съобразени със степента на ограниченост на номерационния ресурс за даден вид услуги и да стимулират ефективното им използване. Трябва да се отчита и икономическата стойност на номерата от определени обхвати, която е допълнителен критерий при определяне на таксите за тях.

След окупняването на номерационните области с географски номера ще намалее степента на ограниченост на географски номера, което може да даде основание за преразглеждане на таксите, заплащани за тях.

При осигуряване на номерационен ресурс за комуникация M2M би следвало да се определят такси, които да не създават икономически трудности на предприятията да ползват за M2M приложения новите номера и да предпочитат използването на съществуващите номера от обхватите за достъп до мобилни мрежи и мрежи с негеографски номера.